

Statsbudsjettet 2020

NITO er Norges største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer med over 88 000 medlemmer. 60 prosent av våre medlemmer arbeider i privat sektor. NITO er opptatt av at det må være gode rammebetingelser for næringslivet, og at det satses aktivt på utvikling av kompetansemiljøer i Norge.

Forskning og innovasjon som styrker konkurransekraft

NITO venter at den samlede bevilgning til de sentrale og landsdekkende virkemidlene over Forskningsrådet og Innovasjon Norge styrkes ytterligere. Forskningsrådets midler til området «styrket konkurransekraft og innovasjonsevne» vil i 2019 ligge på ca. 1 mrd. kr. Økte midler bør tilkomme bedriftsinitiert bærekraftig verdiskaping. Vi støtter Forskningsrådet forslag om en økning på 170 mill. kr. til denne satsingen, herunder programmene Brukerstyrt innovasjonsarena og IKT-pluss.

Arbeidslivskompetanse ved forsknings- og utdanningsinstitusjonene er sentralt for at forskning kan fremme innovasjon og løse utfordringer i næringslivet. Vekst i forskningsbudsjettet må derfor også sørge for at forskerutdannede gis bedre mulighet til karrierer utenfor UH-sektoren. NITO vil trekke fram behov knyttet til MNT-fagene generelt, samt til IKT-utdanning og IKT-sikkerhetskompetanse spesielt. Vi viser til at Forskningsrådet anbefaler en satsing på arbeidslivskompetanse i forskerutdanningen til tiltak som Nærings-ph.d. og Offentlig sektor ph.d. Det forslås også en pilotutlysning som skal stimulere doktorgradsutdanning til å tilpasse seg arbeidslivsbehovet, med vekt på MNT-fag og IKT-sikkerhet. NITO ber om at tiltaket støttes med en vekst på 20 mill. kr. i 2020 til 162 mill. kr.

Innenfor dagens virkemidler har Innovasjon Norge begrensede muligheter til å avlaste risiko til å ta i bruk ulike typer av digitale løsninger. Innovasjon Norge ønsker i 2019 å pilotere en tilskuddsordning som skal bidra til økt bruk av digitalisering i norske bedrifter. NITO ber om at tiltaket støttes videre dersom erfaringen fra pilotprosjektet er positiv.

Statlig eierskap

NITO har merket seg at Regjeringen i Granavoldenplattformen ønsker å gjennomføre en gradvis reduksjon i statlige eierandeler i bedrifter med forretningsmessig avkastning som hovedmål. NITO vil understreke at det finnes tungtveiende grunner til at statlige eierskap er et viktig redskap for norske næringsliv. NITO mener at statlig eierskap er et sentralt verktøy for å opprettholde nasjonal forankring i en del større, strategisk viktige selskaper, og å opprettholde nasjonal forankring av kunnskapsbedrifter. Årsaken er at statlig eierskap gjør at det kan legges føringer på plassering av sentrale stabsfunksjoner som FoU-avdeling, hovedkontor med tilliggende kompetanse og arena for strategiske beslutninger, som innkjøp fra underleverandører eller om produksjon.

Nasjonal forankring av selskap som forvalter fellesskapets naturressurser er også avgjørende for å sikre industriell utvikling og forvaltning av naturressursene til beste for befolkningen.

- Regjeringen må derfor beholde sine eierandeler i Statkraft og Statoil. Tilsvarende er det viktig med statlig eierskap i bedrifter som har et infrastrukturansvar slik som Telenor.

Sirkulærøkonomi.

I Granavolden-plattformen står det at *“Norge skal bli et foregangsland i utviklingen av en grønn sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre og skal utarbeide en nasjonal strategi om sirkulærøkonomi”*. NITO mener tiden er overmoden for å få en strategi på plass.

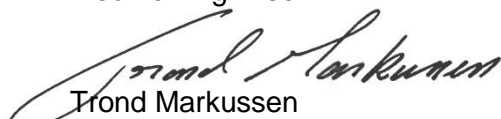
NITO savner konkrete tiltak for at Norge skal kunne gå i tet. NITOs medlemmer utgjør en sentral rolle i å finne gode løsninger for å minimere ressursbruk og oppnå gjenvinnbarhet, og vi er derfor klare til å bidra inn i arbeidet i samarbeid med regjeringen. NITO, Abelia og Circular Norway har utviklet 10 punkter som vi mener Norge bør gjennomføre som en del av strategien for å omstille til en sirkulær økonomi.

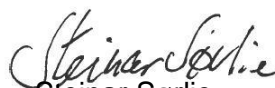
Det vil kreve at det settes av **120 millioner kroner** for å gjennomføre følgende tiltak:

- Myndighetene må aktivt bruke sin innkjøpsmakt til å stimulere etterspørsel etter sirkulære løsninger.
- Det må etableres en rådgivningsinstans som bistår bedrifter med å oppnå sirkularitet i sin virksomhet.
- Det må sikres gode stimuleringsordninger for å motivere industri, næringsliv, handel og forbrukere til å omstille til sirkulærøkonomi – for eksempel gjennom å utvide mandatet til virkemiddelapparatet til å ha fokus på gjenvinning og sirkulær innovasjon.
 - Virkemiddelet bedriftsinitiert bærekraftig verdiskaping som er foreslått av Forskningsrådet bør f.eks. fremme sirkulær innovasjon, ressurseffektivitet og bærekraft som kriterier ved seleksjon for offentlig støtte.
- Myndighetene må utvide kravene til øcodesign og legge til rette for at man kan reparere, oppgradere og resirkulere produkter.
- For å sikre ny kunnskap og næringsutvikling knyttet til sirkulær økonomi må det iverksettes en såkalt 21-prosess som del av strategien.
- Myndighetene må initiere tiltak for å støtte sirkulær økonomi gjennom anvendt data og digitalisering.
- Skatter og avgifter må brukes for å fremme holdbarhet og reparasjon.
- Sirkulær økonomi må inn i grunnskolen og utdanninger, og man må bevisst jobbe med holdningsendringer.
- Det må opprettes et næringsdrevet ekspertråd på sirkulær økonomi som gir konkrete føringer for hvordan Norge skal omstilles til sirkulær økonomi. Det må stimuleres til samarbeid både på lokalt, nasjonalt, nordisk og europeisk nivå.
- Det må opprettes et norsk sirkulært testlaboratorium på Svalbard for å drive teknologiutvikling og testing av løsninger som bidrar til økt ressursproduktivitet.

Disse tiltakene mener vi vil være et viktig verktøy for å omstille Norge til en sirkulær og bærekraftig økonomi, som har en positiv innvirkning både på klimagassutslipp og miljøet, og som samtidig vil bidra til verdiskaping og nye grønne arbeidsplasser.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær